

Lainsäädännölliset muutokset normipohja, rakenteelliset muutokset

19.11.2025

Kalle Hirvonen, johtava erityisasiantuntija

Finanssilitietojenvaihdon normipohjasta

- EU:ssa tietojenvaihdon oikeudellisena perustana on direktiivi
- OECD:n CRS-tietojenvaihdon oikeudellisena perustana on yleissopimus.
 - Suomi on vuonna 2014 sitoutunut sen 6 artiklan mukaisesti monenkeskiseen toimivaltaisten viranomaisten sopimukseen finanssilitietojen automaattisesta vaihtamisesta.
- Suomi vaihtaa CRS:n mukaisia tietoja virka-apudirektiivin ja yleissopimuksen lisäksi Euroopan unionin Andorran, Liechtensteinin, Monacon, San Marinon ja Sveitsin kanssa tekemien sopimusten nojalla.
- Näitä edellä mainittuja on päivitetty ja jäljempänä olevalla lakimuutoksella voimaannapannaan nämä
- Suomen ja Amerikan Yhdysvaltojen välillä tehty finanssilitietojen automaattista vaihtamista koskeva FATCA-sopimus, joka on voimassa lakina

Lakimuutoksen tausta

- Lakimuutoksen taustalla on kansallista täytäntöönpanoa edellyttävä 17.10.2023 annettu DAC8 direktiivi
 - (EU) 2023/2226, hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla annetun direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta
 - kutsutaan virka-apu- tai hallinnollisen yhteistyön direktiiviksi
- DAC8:lla otetaan käyttöön OECD:n vuonna 2014 julkaisemaan finanssitilitietoja koskevaan yhteiseen tietojenvaihtostandardiin CRS:n (Common Reporting Standard), vuonna 2023 julkaistut päivitykset (CRS 2.0).
 - DAC8 olennaisin muutos on OECD:n kehittämän kryptovarapalveluntarjoajien tiedonantovelvollisuutta koskeva CARF:n käyttöönotto
 - DAC8:ssa myös pieniä muutoksia muihin aiempiin DACeihin ja jäsenvaltioilta edellytettäviin menettelyihin
- Direktiiviä sovelletaan pääosin 1.1.2026 alkaen.

Nykytila

- DAC2/CRS on alun perin pantu täytäntöön käyttämällä valtiosopimusten voimaansaattamisessa käytettyä niin sanottua sekamuotoisen voimaansaattamislain täytäntöönpanolakia.
- Blankettimuotoisen täytäntöönpanosäännöksen eli virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain mukaan direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset ovat Suomessa lakina noudatettavia, jollei säännöksestä muuta johdu.
- Verotusmenettelylain tiedonantovelvollisuussäännösten (VML 17 b-d) lisäksi virka-apudirektiivin täytäntöönpanolakiin on sisällytetty yksittäisiä säännöksiä finanssilaitosten sekä toimivaltaisen viranomaisen velvollisuuksista.
- Verohallinnon ohjeen luvussa 2 on koottu direktiivin ja kansallisten voimaanpanolakien mukaiset lainsäädäntövelvoitteet huomioiden kansallisissa voimaanpanolaeissa ratkaistut kansalliset optiot
- Ohjeen luvussa 3 on lain edellyttämiä Verohallinnon tulkintaohjeita. Näissä ohjeissa on myös huomioitu direktiivin edellytys siitä, että Suomen on käytettävä direktiivin täytäntöönpanossa OECD:n laatimia standardin kommentaareja.

Lakimuutos

- Euroopan unionin neuvoston antama direktiivi (EU) 2023/2226 voimaanpannaan Suomessa täsmällisellä erillislilla, *Laki raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla*.
 - Uuteen, raportoivien finanssilaitosten velvollisuuksista kattavasti sääntelevään erillislakiin sisältyisivät sekä direktiivimuutoksesta johtuvat vähäiset pakolliset lakimuutokset että nykyisen DAC2-täytäntöönpanolainsäädännön raportoivia finanssilaitoksia koskevat säännökset.
 - Uusi erillislaki (107 pykälää) merkitsisi siis pääasiallisesti vain direktiivin täytäntöönpanomenetelmän muutosta ja se sisältäisi ainoastaan vähän aineellisesti uusia säännöksiä.
- VML 17 b ja d § kumotaan ja muutettava 17 c § kattaa direktiivin, standardin ja aiemman d §:n mukaisten sopimuksen tilanteet
- VML 17 b-d §:ssä olevat Verohallinnon valtuutussäännökset siirretty erillislain 1 § 5 mom
- virka-apudirektiivin täytäntöönpanolain eräät säännökset kumotaan ja jatkossa säädetään erillislaisissa
 - 5 a § raportointia koskevat velvollisuudet säädetään jatkossa erillislain 85 ja 103 §:ssä
 - 5 c § . Finanssitilitietojen raportointia koskevien säännösten kiertäminen kumotaan, koska tulee yleinen raportoinninkiertosäännös.

Lakimuutos verotusmenettelylain täsmennykset

- 23 § pykälän otsikkoa (jatkossa Tarkastusoikeus ja esittämisvelvollisuus) ja sen 1 momenttia täsmennetään.
 - Pykälässä täsmennettäväksi tarkoitettu esittämisvelvollisuus olisi laaja, eikä sen käyttämisen edellytyksenä olisi se, että Verohallinto yksilöisi etukäteen esimerkiksi tiedonantovelvollisen asiakkaan nimeen perustuen ne tiedonantovelvollisen asiakkaat, joita koskevat asiakirjat olisivat tarpeen luvussa säädettyjen ilmoittamis-, huolellisuus- tai muiden velvoitteiden valvomiseksi.
 - Ehdotettu muutos olisi luonteeltaan täsmentävä eikä sillä muutettaisi voimassa olevan pykälän soveltamisalaa.
- 23 a § muutoksella huomioidaan DAC8 laajennus
- 23 c § muutetaan yleiseksi kattamaan myös muut kuin DAC6 tilanteet ja poistetaan tarkastuksen esittämisvelvollisuus tarpeettomana (vrt. täsmennetty VML 23 §)
- 28 a §.Tiedonantovelvollisuuteen liittyvien velvoitteiden kiertäminen
 - DAC2/CRS:n osalta laajuus vastaa kumottavaa virka-apudirektiivin voimaantulolain 5 c §:ää
- 56 b §:n 3 kohdasta poistetaan pidennetyn verotuksen oikaisuajan soveltamisalaa kansainvälisessä tietojenvaihdossa kaventanut ilmaisu muutoin kuin automaattisessa tietojenvaihdossa
 - Taustalla muutoksessa on mm. se, että Verohallinnolla täytyy olla mekanismit saapuneiden tietojen tehokkaaseen hyödyntämiseen ja korjaamisaika on 5 vuotta

Kiitos!

